

DE OORZAAK

Het is overal maar we staan er nauwelijks bij stil: geluid. Of ze nu irritant of ontspannend zijn, decibels hebben een veel grotere impact dan de meeste mensen vermoeden. Daarom is er De Oorzaak, een groot geluidsonderzoek van De Morgen in samenwerking met UAntwerpen en UZA.

‘Lawaaihinder is een probleem dat we nog maar moeilijk kunnen terugdraaien’

De wetenschapper en de filosoof. Cardioloog Marc Goethals en Dirk Sturtewagen, bezieler van een stiltebeweging, gaan in gesprek over een niet te onderschatten maatschappelijk probleem: ‘Wij worden homo sapiens genoemd, maar de wijsheid is er nog lang niet’

LANDER DEWEER

Twee mannen bij een oude bron. Met snelle handgebaren pompt de ene bezielde volzinnen op, terwijl de andere van achter zijn bril rustig luistert. “Het gaat natuurlijk om een bewustzijnsverandering”, zegt Dirk Sturtewagen. “En hoe kun je de Vlaming beter aanspreken dan op het terrein waar hij zich het meest thuis voelt, namelijk zijn grond? De Vlaming is sterk verbonden met zijn grond, anders dan de mensen in de romaanse wereld, waar de aandacht meer naar de medemens uitgaat, en daarom wilde ik van bij het begin de ongreepbare stilte tastbaar maken en verbinden met

een duizenden jaar oud geluidslandschap, om van daaruit te sensibiliseren.”

We zijn in Waarbeke, een dorpje diep verstopt op de grens tussen de Vlaamse Ardennen en het Pajottenland. De Congoberg ligt vlakbij, wat verderop sluipt de Dender door weiden en verkavelingen, en bij de kerk grazen twee paarden in het gras. Het huis tegenover de ingang van de kerk is omgord met steigers: het Waerbekehuis, vroeger de pastorie en nu de thuisbasis van de sociaal-culturele beweging Waarbeke (met ‘e’), krijgt een opknapbeurt.

Een bijgebouw is onlangs omgetoverd tot Bronhuis en bij die bron is Dirk Sturtewagen, de bezieler van Waarbeke, druk in dialoog met cardioloog Marc Goethals. Ooit was hier een dierentuin, leren we, opgericht door pastoor André De Wolf. Na zijn terugkomst uit Congo in 1961 verzamelde die chimpansees, jachtluipaarden, poema’s, een wolf en een leeuw in het ‘Rijk van Lobo’. Zoals duizenden anderen kwam Sturtewagen hier als jongeman naartoe, Waarbeke was toen nog een plek die dagjesmensen lokte. Maar nadat begin

jaren negentig twee poema’s waren ontsnapt, moest pastoor De Wolf zijn rijk voorgoed sluiten.

“Niet veel later kwam ik hier in de buurt wonen en kreeg ik tijdens een fietstocht een vergeeld krantenknipsel in handen waarop stond dat Galmaarden, een dorp hier vlakbij, ‘kampioen van de stilte’ was”, zegt Sturtewagen.

SLAAPHYGIËNE ALS RISICOFACTOR

“Ik speelde al langer met het idee om op het platteland een cultuurproject te starten en voelde direct dat dit het moest zijn. Als kind genoot ik enorm van verte en natuurlijke rust, en wat het vanbinnen met je doet. En zo is het eerste stiltegebied van Vlaanderen ontstaan. Jij bent een hartspecialist, Marc, wel: dit is ook een hartsproject.”

Marc Goethals heeft een buitenhuis wat verderop. Hij kent Sturtewagen al twintig jaar, maar is hier voor het eerst. “Ik ben blij dat ik er eindelijk eens ben geraakt”, zegt hij.

Terwijl de kerkklokken halfzes slaan, gaan we zitten in de voorste kamer van de